

ชื่อโครงการ	ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลขององค์กรประชาชนในการประกอบ ธุรกิจขนาดย่อมนอกภาคเกษตรกรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี สหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ จำกัด อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี (Factors Affecting on the Effectiveness of People Organization in Managing on Non-farm Small Business : the case study of Sri Prachan Co-operative-Sri Prachan district, Supanburi province)
ชื่อผู้วิจัย	นายไพรัตน์ ฤทธิ์ประเสริฐ
สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัด	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
หมายเลขโทรศัพท์	221-6111 - 20 ต่อ 2511
ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภท	นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปี 2540
จำนวนเงิน	40,000 บาท
ระยะเวลาการทำวิจัย	11 เดือน ตั้งแต่ กุมภาพันธ์ - ธันวาคม 2540

บทคัดย่อ

สถานการณ์สังคมไทยในปัจจุบัน สถานภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนในภาคเกษตรกรรมยังคงมีความเหลื่อมล้ำกับภาคอุตสาหกรรมอยู่มาก การที่หน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนที่รวมตัวกันเป็นกลุ่ม / องค์กรเข้ามาประกอบธุรกิจนอกภาคเกษตรกรรม จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของการพัฒนา ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลขององค์กรประชาชนในการประกอบธุรกิจขนาดย่อมนอกภาคเกษตรกรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ จำกัด อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการประกอบการใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน บทบาทผู้นำ และธุรกิจขนาดย่อม ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและจากภาคสนามจากการศึกษา ทำให้ทราบว่าสหกรณ์การเกษตรศรีประจันต์ จำกัด เป็นองค์กรประชาชนที่มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีธุรกิจสินเชื่อเป็นกิจกรรมหลักที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน กิจกรรมอื่น ๆ ของสหกรณ์มักดำเนินการได้ไม่

ต่อเนืองหรือประสบปัญหาขาดทุน แต่ในการตัดสินใจเข้ามาประกอบธุรกิจ “สถานีบริการน้ำมัน เชื้อเพลิงขนาดเล็ก” เพื่อเสริมสร้างรายได้นั้น สหกรณ์ประสบความสำเร็จด้านผลกำไรมา อย่างต่อเนื่อง มีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อประสิทธิผลด้านผลกำไร กล่าวคือ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคคลที่ประกอบการ เงินทุน และการบริหารจัดการ โดยเฉพาะในด้านการบริหารจัดการผลกำไร ล้วนเป็นปัจจัยด้านธุรกิจที่สำคัญ และเป็นปัจจัยที่มี ผลโดยตรงอย่างยิ่ง

ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน บทบาทผู้นำในองค์กร เป็นปัจจัยด้านสังคมที่มี ผลสนับสนุนให้การประกอบธุรกิจขององค์กรประชาชนดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ทั้งหน่วยงานในภาครัฐและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้การประกอบธุรกิจเป็นไป ด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายและวิชาการ

จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะต่อองค์กรประชาชน และบุคคลที่ เกี่ยวข้อง ดังนี้คือ สหกรณ์ควรปรับปรุงกลยุทธ์ด้านการตลาดโดยการกระจายการบริการไปยัง ลูกค้ำมุ่งหวังที่เป็นสมาชิกให้มากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษากระบวนการจัดการ ธุรกิจขนาดย่อมขององค์กรประชาชน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาองค์กรประชาชนอื่น ๆ ต่อไป และควรมีการศึกษาผลกระทบในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม จากการเข้ามาประกอบ ธุรกิจขนาดย่อมขององค์กรประชาชนประเภทต่าง ๆ ด้วย

Abstracts

Now the economic situation of people in the agricultural sector still lower than industrial sector. Both government and non-government organizations have supported people organization to operated non-farm small business, its was alternative of development.

So that the researcher has interested to study "Factors Affecting on the Effectiveness of People Organization in Managing on Non-farm Small Business : the case study of Sri Prachan Co-operative-Sri Prachan district, Supanburi province."

The purpose are to study the development of Sri Prachan Co-operative and various factors affecting on the effectiveness of its operated. The literature of this research base on the people organization, people participation, role and small business concept. The research methodologies consist of documentary research and field research.

The results of this research revealed that Sri Prachan Co-operative is legal people organization. It had been formed to deal with various activities. Besides credit business, which has been considered as the main activity that served needs of the members, most of the activities of the Co-operative were not success in continuous operating. The committee members decided to operate the community business in "community-owned service station" in order to increase income. It was considered as being successful in its continuous operating and increasing of profit.

The direct business factors contributing to its success are

1) knowledge, competence and experience of the management team 2) capital investment 3) management and profit management. The social factors are the people's participation and roles of the leaders. In addition, technical assistance from government and private sector are also contribute to the success of the Co-operative.

The research finding led to the recommendations that 1) the Co-operative should improve the marketing strategy by expanding service to the members 2) The organization involed in strengthening people organization should be encouraged to study people organization prior to the management process of the small business 3) A study should be made on the socio-economic and environment impact resulted from several types of small business operated by people organization.